

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА, СЛУЖБА В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 35.08:17.023]:005

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ НОВОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

О.І.Гук,

Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

Проаналізовано основні аспекти культури демократичного суспільства, яка базується на системі ліберальних цінностей, що розглядаються в працях К.Поппера, П.Сорокіна, Дж.-Ст.Мілля. Визначено аксіологічний підхід, як методологічну основу управлінської культури. Обґрунтовано доцільність застосування концепції добро-го врядування, яке зорієнтоване на досягнення ефективного управління. Поставлено пріоритетні завдання формування нової управлінської культури шляхом: конституційної закріпленості гарантій реалізації принципу верховенства прав і свобод людини; формування високої правової та морально-психологічної культури як політиків, так і громадян; розвитку інститутів громадянського суспільства.

Ключові слова: культура, цінність, аксіологія, аксіологічний підхід, публічне управління, добре врядування, свобода.

AXIOLOGICAL APPROACH TO THE FORMATION OF A NEW MANAGERIAL CULTURE IN UKRAINE

О.І.Гук,

Lviv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

The article is dedicated to researching the main aspects of the culture of a democratic society based on the system of liberal values according to theoretical studies of K.Popper, P.Sorokin, J.-S.Mill. The axiological approach is defined as the main methodological basis of managerial culture. Moreover, the expediency of applying the concept of good governance, aimed at achieving effective management and providing quality services, has been proved. The main conclusion is to determine the priority tasks of forming a new management culture. They include constitutional consolidation of the maintenance and implementation of the principle of the rule of law and human rights; formation of a high legal and moral-psychological culture of both politicians and citizens; development of institutes of civil society.

Key words: culture, value, axiology, axiological approach, public administration, good governance, freedom.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Процеси глобалізації та інтегрування України в демократичний європейський простір передбачають формування якісно нового рівня управлінської культури. В умовах розбудови молодого держави суттєво підвищуються вимоги до діяльності адміністративного апарату. Під поняттям “управлінська культура” ми розуміємо особливий вид професійної культури та етикету, який притаманний представникам державно-управлінських інституцій різного рівня, що формують цілісний і складний механізм системи управління суспільством як в ієрархічному (вертикальному), так і в мережевому (горизонтальному) вимірах.

Очевидно, що цей процес неможливий без вироблення чіткого стратегічного напрямку розвитку держави, який, у свою чергу, потребує розуміння і врахування глибинної сутності власної соціокультурної ідентичності та системи цін-

ностей, яка покладена в основу українського суспільства. Будь-яке суспільство можна описати і зрозуміти тільки крізь призму цієї властивої йому системи, яку воно продукує і яка водночас є його культурною якістю. Як влучно зауважив П.Сорокін, “цінність є основою і фундаментом будь-якої культури” [1, с. 334]. Проблема цінностей та процес управління такою складною системою передбачає докладний аналіз і вибір основних методологічних підходів до наукового дослідження та розробки найбільш доцільних механізмів їх запровадження на практиці. У сучасній методології дослідження цієї проблематики базується на таких основних підходах, як культурологічний, аксіологічний, соціально-психологічний, парадигмальний, діяльнісний. Виокремлення цих підходів є доволі умовне і викликає певні дискусії в колі науковців.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та визначення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблеми сутності

© Гук О.І., 2018

та розвитку культури демократичного суспільства, аналізу ліберальних цінностей як ядра цієї культури приділяли увагу багато відомих мислителів, серед яких на особливу увагу в контексті нашої наукової розвідки, слід відзначити праці М.Вебера, К.Поппера, П.Сорокіна, К.-О.Апеля, Ю.Габермаса, Дж.Ст.Мілля, І.Берліна, Дж.Роулза, П.Рікера, З.Баумана.

У галузі державного управління проведено численні наукові дослідження, у яких проаналізовано окремі аспекти культури управління, зокрема варто відзначити таких дослідників, як: В.Авер'янов, Г.Атаманчук, Е.Афонін, В.Бакуменко, Т.Василевська, Б.Гаєвський, В.Князєв, В.Козаков, А.Колодій, Н.Нижник, М.Нинюк, О.Оболенський, М.Пірен, Л.Пашко, П.Петровський, В.Рєбкало, А.Скуратівський, В.Тєртїчка.

Деякі сучасні дослідники в галузі методології державного управління, наприклад П.Петровський [6], розглядають аксіологічний підхід як складову культурологічного, підкреслюючи при цьому концептуальну вагомість парадигмальної моделі як базової для досліджень цілісної системи управління. Натомість В.Козаков [4] основну увагу приділяє саме аксіологічному підходу, акцентуючи на його вагомості в процесі дослідження проблем державного управління.

Процес управління демократичним суспільством передбачає поєднання двох векторів, які повинні взаємодоповнювати один одного – урахування ціннісних орієнтацій, установок та настроїв громадськості, з одного боку, і цілеспрямоване планування й реалізація діяльності всіх інституцій системи управління – з другого. Тільки в цьому разі можна говорити про формування єдиної системи цінностей у суспільстві. Саме тому доцільно враховувати сучасні світові методики, що спрямовані на діагностику цінностей суспільства, серед яких провідне місце посідають дослідження Г.Гофстеде [5], Р.Інглахарта, Ш.Шварца.

Формулювання цілей (мети) статті. Для глибшого розуміння специфіки розвитку системи цінностей сучасного українського суспільства та особливостей управління ним необхідно використовувати аксіологічний підхід як методологічну основу управлінської культури. **Метою** цієї наукової розвідки є обґрунтування пріоритетності застосування аксіологічного підходу як методологічної основи нової управлінської культури, що базується на ключових ідеях концепції “доброго врядування” та системі європейських ліберально-демократичних цінностей.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Насамперед вважаємо за необхідне

уточнити ключові дефініції, а саме поняття “аксіологія” та “цінності”. Філософський словник визначає аксіологію (від грец. $\alpha\chi\iota\alpha$ – цінність і $\lambda\omicron\gamma\acute{o}\xi$ – слово, поняття) як вчення про цінності, філософську теорію цінностей, що “з’ясовує якості і властивості предметів, явищ, процесів, здатних задовольняти потреби, інтереси і бажання людей” [2, с. 14]. “Цінність” пропонують визначати, насамперед, як термін, що “позначає належне та бажане, на відміну від реального, дійсного” [2, с. 707]. Такий підхід є найпоширенішим у філософській думці. Так, ще відомий давньогрецький філософ Аристотель визначав, що засадничим для розуміння людських уявлень про “бажане” і “належне” є поняття “благо”. Варто зауважити, що в давньогрецькій мові поняття “цінність” мало особливий відтінок, позначаючи не тільки ціну чи вартість, а й явище, яке заслуговує бути гідним, значущим. Тому в Аристотеля благо є “вищою чеснотою” [3, с. 56].

Теорія цінностей почала формуватися в ХІХ ст. представниками школи неокантіанців. Уперше поняття “цінність” у спеціальну філософську лексику ввів Р.Лотце в 60-х рр. ХІХ ст., трактуючи його як аналог поняття “значущість” і при цьому підкреслюючи, що цінність існує лише в її значущості для суб’єкта, але не є продуктом його свавілля: цінність об’єктивна як загальнозначуща форма воління і поведінки. Р.Лотце теоретично відокремив ціннісну сферу від явищ дійсності (фактів) та інтелектуальної віри в їх досягнення (істини). Розвиваючи погляди Р.Лотце, Г.Коген трактував цінності як поняття “безумовного” (мета, моральне благо), що протистоїть досвідові, але надавав йому характеру загальності й необхідності. Саме Р.Лотце і Г.Когена вважають засновниками аксіології як окремого напрямку філософського знання. Хоча вперше термін “аксіологія” був використаний французьким філософом П.Лапі (1902) та німцем Н.Гартманом (1908), послідовником основоположника філософської антропології М.Шелера [2, с. 14].

Отже, можемо визначити “цінність” як термін, що позначає певне уявне благо, бажане й очікуване, яке ще не притаманне реальній дійсності, але є настільки значущим, що потребує свого втілення. По суті це може бути як сукупність реальних предметів, так і абстрактних ідей, які мають особливо високу значущість для суспільства чи окремої особистості. Сутність цього феномену можна пояснити тільки через розкриття його зв’язку із соціальним життям людей, оскільки поза суспільства цінностей не існує. Та найважливішою ознакою цінностей, на нашу думку, є те,

що вони містять у собі спонукальний складник, а значить – відіграють важливу роль у перетворенні реальності, спрямовуючи індивідуальну і колективну дії.

Цінності відіграють провідну роль в об'єднанні індивідів для спільних, колективних дій; є важливими у забезпеченні основи для єднання людей у нації, цивілізації чи навіть людства, оскільки це передбачає наявність деяких базових спільних ідеалів. Ці ідеали, які виступають основною формою функціонування цінностей, є уявленнями про щось неіснуюче, зате досконале і бажане. У змісті ідеалів виявляються надії, сподівання, очікування цього бажаного. Саме тому основною соціальною функцією цінностей є спонукальна. Людина як соціальна істота за допомогою ціннісних устремлінь не просто проектує власне майбутнє, а й цілеспрямовано починає працювати над досягненням поставленої мети.

Саме на розумінні соціальної природи цінностей, формування ціннісних орієнтирів особистості та їх впливу на розвиток духовних, моральних і творчих основ базується аксіологічний підхід. У методології дослідження проблем управління аксіологічний підхід виділяється тим, що має за мету визначення системи цінностей для суб'єктів управлінських відносин і надання їм допомоги у виборі особистісно значущої системи ціннісних орієнтацій.

Поняттю ціннісної орієнтації приділяє велику увагу сучасний дослідник у галузі аксіології державного управління В.Козаков, підкреслюючи його важливість для науки державного управління. Адже ціннісна орієнтація може слугувати перехідним моментом від трансцендентального статусу цінностей (який передається поняттями “цінності культури”, “духовні цінності соціуму”, “життєві цінності”) до практичних потреб соціальної реальності, вирішення реальних завдань, серед яких завдання формування нової управлінської культури є одним із першочергових [4, с. 20].

Ціннісні орієнтації в тому або іншому суспільстві впливають на формування ієрархії життєвих цілей і вибір методів та засобів їх досягнення, а також визначають стандарти культурних оцінок, необхідних у процесі реформування соціальної системи. На рівні окремої особистості кожна людина поводить відповідно до визначених життєвих цінностей та ціннісних традицій суспільства, оскільки вона живе в суспільстві й засвоює визначену систему, яка піддається уточненню та модифікації. У своїй діяльності людина не може бути абсолютно вільною, вона обмежена рамками цінностей, які, як свідчить історичний досвід, за

всієї їх мінливості володіють відносною стабільністю і не піддаються суттєвим змінам водночас.

Засвоєння і створення нових цінностей можливе тільки в культурному середовищі та завдяки духовній активності людини, її взаємодії з навколишнім світом і собою. Аксіологічний підхід до вивчення культури припускає певну ієрархію культурних цінностей, поза якою саме поняття “цінності” позбавляється змісту. Цінності, виконуючи функцію стимулів, створюють умови для реалізації особистості на нормативно-рольовому і особистісно-смысловому рівнях.

Таким чином, аксіологічний підхід не тільки проголошує людину найвищою цінністю суспільства і самоціллю суспільного розвитку, але й дає змогу вивчати явища (у тому числі й управлінські) з точки зору закладених у них можливостей задоволення потреб людини. Саме ця обставина зумовила його вибір як методологічної основи дослідження процесу формування управлінської культури.

Для з'ясування особливостей формування управлінської культури в контексті аксіологічного підходу важливо дослідити взаємозв'язок між такими поняттями, як “культура” і “цінність”. Розглядаючи перше поняття, зазначимо, що будемо його розуміти як у широкому, так і у вузькому значенні. У широкому розумінні це поняття охоплює всю специфіку людського буття, однак, очевидно, що акцент ми робитимемо на його вужчий – соціальний – вимір.

Відомий сучасний дослідник Г.Гофстеде називає культуру, використовуючи сучасну термінологію, “software of the mind” або “mental software” – програмне забезпечення розуму або ж психічне програмне забезпечення [5, с. 4]. При цьому він підкреслює, що джерела цих розумових програм містяться в соціальних середовищах, у яких кожен зростає і набуває власного життєвого досвіду. Ідеться про те, що культура, на думку дослідника, завжди є колективним явищем, оскільки воно, щонайменше, розподіляється між людьми, які живуть або жили в одному соціальному середовищі, і вона складається з неписаних правил соціальної гри. Це колективне програмування розуму, що відрізняє членів однієї групи чи категорії людей від інших.

Ми ж дотримуємося думки, що сучасне розуміння культури передбачає її розгляд як систем життєвих орієнтацій людини, як реально існуючу конфігурацію свідомості та сферу духовної ціннісної комунікативної організації суспільства, що визначає норми поведінки, мислення, почуттів людини, різних верств населення і нації загалом.

Саме цей феномен покладено в основу відмінностей між людьми, які є представниками окремих соціальних спільнот, а також професійних груп. Тоді мова йде власне про професійну культуру, а саме про відповідність професійної діяльності загальноприйнятими нормам і принципам, насамперед моральним, а також вимогам, що ставляться саме до цієї професії.

Дослідник П.Петровський у цьому контексті використовує поняття “адміністративна культура”, яку він визначає як “вид культури управління, що стосується діяльності державних установ та організацій самоврядування (public administration) і відтворює на необхідному рівні цю сферу управління”. Метою функціонування цієї культури є розвиток соціального середовища та зміну суспільних відносин, насамперед через “залучення потенціалу громадської активності” [6, с. 213].

Вважаємо, що цей термін доцільно використовувати в його вужчому розумінні. Однак у ширшому значенні доречно використовувати поняття “культура демократичного врядування”. Варто зауважити, що за радянських часів з української мови було витіснене слово “врядування” іншим, яке, практично, є калькою російського, – “правління”. Якщо заглибитися в етимологію, то “урядувати” – значить “чинити ряд”, тобто впорядковувати, організовувати й досягати поставлених цілей. Це поняття відповідає суті концепції “good governance”, тобто “доброго врядування”, яке, за словами української дослідниці А.Колодій, і зорієнтоване на досягнення “ефективного, але водночас – гнучкого регулювання суспільних процесів із залученням приватного та громадського секторів суспільства” [7, с. 14]. Ідеться про налагодження належної інформаційно-комунікативної взаємодії із соціумом і надання йому якісних послуг сучасними управліннями.

Ядро культури формується цінностями, які й визначають значущі цілі, мотиви і стандарти поведінки, емоції, настрої, а також особливості світосприйняття. У суспільстві існує певна ієрархія цінностей, яка є мінливою і залежить від історичної епохи або типу культури, водночас вона визначає зміст та ідеали політичного, економічного та культурного життя. Відповідно, постає ключове питання про систему цінностей, яка може слугувати нині вектором публічного управління в Україні.

Трансформаційні процеси, які тривають протягом усього періоду незалежності, без сумніву, привели до змін у системі соціокультурних цінностей українського народу в напрямі децентралізації управління, розвитку демократичних

засад та врахування громадської думки під час вироблення державної політики. Ідеться про формування нового аксіологічного вектора сучасного публічного управління в Україні на базі західно-європейської управлінської парадигми, ядром якої виступає система ліберально-демократичних цінностей “відкритого суспільства”, за словами відомого англійського мислителя К.Поппера. Основні його риси добре відомі, а саме: плюралізм у політиці, економіці, культурі; розвинені соціальні інститути; правова держава.

Базовими цінностями такого суспільства є: верховенство прав і свобод людини, публічна відкритість влади, плюралізм думок, толерантність у ставленні до представників інших культур. Ключовою категорією в системі ліберально-демократичних цінностей, безумовно, виступає поняття свободи, а також з’ясування її меж і можливостей для окремої особистості, яка живе в громаді, суспільстві.

Одним із перших до цієї категорії звернувся відомий англійський філософ, представник ідеології лібералізму Дж.-Ст.Мілль, який вважав, що свобода є постійним джерелом прогресу, оскільки завдяки їй може бути стільки незалежних центрів прогресу, скільки й особистостей. Свобода у нього – це, насамперед, свобода особистості індивіда. Особливу увагу він звертав на свободу висловлювань, логічно доводячи, що для прогресивного розвитку суспільства необхідна боротьба думок, а отже, корисними є не тільки правильні, а й хибні думки. Істина, на думку Дж.-Ст.Мілля, безконечна і багатогранна, різні її грані доповнюють одна одну. Він глибоко вірив у природність і необхідність плюралізму думок і політичних позицій: “Наскільки, доки людство не набуло досконалості, корисне існування різних форм життєвого досвіду; і так само слід припускати й вільні межі варіації характеру, доки це не призводить до завдання шкоди іншим... бажано, щоб індивід міг стверджувати себе вільно” [8, с. 158].

Як аспекти індивідуальної свободи він виділяє: свободу думки і переконання, виражені зовні; свободу діяти спільно з іншими людьми; свободу вибору і досягнення життєвих цілей та самостійне влаштування власного життя. Усі ці та пов’язані з ними свободи, на думку мислителя, є конче потрібними для розвитку і самореалізації індивіда і водночас вони є надійною охороною від посягання на автономію індивіда. З цього приводу Дж.-Ст.Мілль зазначає: “Сфера індивідуальної свободи – це те, що безпосередньо стосується самого індивіда... Не є вільним те суспільство, якою б не була його форма правління

ня, в якому індивід не має свободи думки і слова, свободи жити, як хоче, свободи асоціацій” [8, с. 158]. Звідси випливає, що головна умова існування достойної держави – самовдосконалення народу, високі якості людей, членів того суспільства, для якого призначена ця держава.

Досягнути такого рівня можливо завдяки конституційній закріпленості гарантій принципу верховенства прав і свобод людини. Саме пріоритетність прав людини має стати центральним чинником ліберально-демократичної тенденції реформування системи цінностей управлінської культури в Україні. Цього можна досягнути за умови формування високої правової та морально-психологічної культури як політиків, так і громадян, розвитку інститутів громадянського суспільства. Тут, на нашу думку, варто відзначити такий важливий критерій або, за визначенням Г.Гофстеде, один з основних вимірів культури, на підставі якого здійснюється її діагностика, як дистанціювання чи віддаленість від влади (індекс PDI або the “Power-Distance Index”) [5, с. 31].

За Г.Гофстеде, це міра, якою члени організацій та інститутів, які наділені відносно меншою владою, очікують і допускають нерівномірність розподілу влади. Зазначений показник не характеризує рівень поділу влади в цій культурі, а швидше аналізує її сприйняття суспільством. Низький індекс дистанціювання від влади означає, що культура очікує і приймає демократичні відносини з владою. Високий рівень дистанціювання від влади означає, що члени суспільства, які наділені меншою владою, усвідомлюють своє місце та існування формальних ієрархічних структур.

Цей критерій, на нашу думку, є найбільш показовим у контексті ціннісних очікувань громадян і визначає рівень готовності суспільства до ліберально-демократичних перетворень. По суті, низький рівень дистанціювання від влади свідчить про високий рівень правової культури суспільства, його бажання відстоювати власні права і свободи, а також нести відповідальність за власне життя.

Більшість сучасних дослідників сходяться на тому, що людські цінності є універсальними, оскільки вони визначаються базовими правами людини. Дослідник В.Козаков пропонує класифікацію цінностей державного управління за версією ООН, серед яких варто відзначити, насамперед *правові цінності*: а) рівність і недискримінація (equity and inclusiveness); б) верховенство права (rule of law). Далі за пріоритетністю виділено *політичні цінності*, що включають в себе: 1) орієнтацію на консенсус (consensus oriented); 2) спільну роботу громадян і влади (participation);

3) чуйність реагування (responsiveness). Важливими в контексті культури демократичного врядування є так звані *універсальні цінності* адміністрування, а саме: прозорість (transparency) та підзвітність (accountability) [4, с. 161]. Ця класифікація, по суті, слугує підтвердженням того, що визначальними цінностями сучасного цивілізованого світу є *цінності ліберально-демократичні*. Очевидно, що відкритим залишається питання їх практичної реалізації. З позиції аксіологічного підходу цінності здатні відігравати провідну роль у суспільних перетвореннях, оскільки за допомогою ціннісних устремлінь люди здатні об’єднатися і реалізувати бажані проекти.

Таким чином, успішність демократичних перетворень українського суспільства безпосередньо залежить від наявної системи соціокультурних цінностей, що потребує ретельної діагностики. Таке завдання сьогодні вирішується на основі застосування методик, які базуються на аналізі ментальності різних етнічних груп із використанням формалізованих опитувальників, що дає можливість говорити про цінності не тільки через абстрактні й досить суб’єктивні висновки, а виявляти і давати їм кількісну оцінку на основі моніторингових даних масових опитувань. Найбільшого поширення серед таких методик отримали підходи, запропоновані Г.Гофстеде, і в подальшому модифіковані в дослідженнях Р.Інглхарта, Ш.Шварца.

Уперше нові можливості для обґрунтованих порівнянь населення України з населенням інших європейських країн з’явилися завдяки вступу України до числа учасників масштабного міжнародного проекту “Європейського соціального обстеження” (European Social Survey). Україна приєдналася до цього проекту з другого раунду; опитування в рамках цього раунду були проведені наприкінці 2004 – на початку 2005 рр. в 24 європейських країнах на основі методики Ш.Шварца. Це дослідження вперше дало можливість створити ціннісний портрет населення України в зіставленні з більшою частиною населення Європи, про що описують дослідники В.Магун і М.Руднев, які брали участь у цьому проекті [9].

У жовтні 2009 – серпні 2010 рр. в Україні було реалізовано опитування національного масштабу за останньою версією методики Г.Гофстеде – VSM 08, результати якого мали б визначити близькість або віддаленість української ментальності щодо ліберальних цінностей західного суспільства. А в липні – серпні 2014 р. проводилося всеукраїнське репрезентативне опитування УІСД імені О.Яременка, до якого було включено остан-

ню версію опитувальника Гофстеде VSM 20134. Слід зазначити, що VSM (“Value Stream Mapping” – в українському перекладі систематизація потоку цінностей) виступає головним чином як інструмент візуалізації ментальних особливостей окремих суспільств і дає змогу проводити компаративний аналіз ключових цінностей.

Навесні 2015 р. в Україні проводилося дослідження фірмою “Соціс” на основі “батареї цінностей” Інглгарта. Як зазначає один із учасників проекту Я.Грицак, дослідників в Україні найбільше цікавило питання, чи не сталося останніми роками колапсу цінностей самовираження з огляду на війну та кризу, які зазвичай актуалізують цінності виживання [10].

Очевидно, що дані цих опитувань, як багатьох інших, потрібно враховувати як вагомий чинник соціального розвитку та публічного управління в Україні на сьогодні.

Висновки та перспективи подальших досліджень

1. Демократичні перетворення, які переживає Українська держава, зумовлюють необхідність формування нової управлінської культури на основі концепції доброго врядування і формування нової системи цінностей публічних управлінців, що базуються на ключовому принципі забезпечення верховенства права і свобод людини.

Список використаних джерел

1. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество [Электронный ресурс] / П. А. Сорокин ; общ. ред., сост. и предисл., А. Ю. Согомонова. – М. : Политиздат, 1992. – С. 5–24. – URL: <http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elclosed/sorokin.pdf> (дата звернення: 05.07.2018).
2. Філософський енциклопедичний словник. – Київ : Абрис, 2002. – 742 с.
3. Аристотель. Никомахова етика / Аристотель // Сочинения : в 4 т. – М. : Мысль, 1983. – 323 с.
4. Козаков В. М. Аксиологія державного управління / В. М. Козаков. – Київ : НАДУ, 2010. – 256 с.
5. Hofstede G., Hofstede G. J., Minkov M. Cultures and Organizations. Software of the mind. Intercultural Cooperations and Its Importance for Survival. // McGraw-Hill eBooks. Geert Hofstede BV, 2010. 561 p.
6. Петровський П. М. Гуманітарна парадигма в системі державного управління : монографія / П. М. Петровський. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. – 252 с.
7. Колодій А. Поняття і концепції демократичного врядування як напрямку політичних та управлінських досліджень / А. Колодій // Демократичне врядування в контексті глобальних викликів та кризових ситуацій : матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю (3 квіт. 2009 р.). – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. – С. 10–25.

2. Методологічною основою нової управлінської культури визначено аксіологічний підхід, оскільки він передбачає розкриття соціальної природи цінностей, формування ціннісних орієнтирів суб'єктів управлінських відносин і надання їм допомоги у виборі особистісно значущої системи ціннісних орієнтації, а також дає змогу вивчати управлінські процеси з точки зору закладених у них можливостей задоволення потреб людини.

3. Обґрунтовано необхідність реформування публічного управління в Україні в напрямі імплементації європейських ліберально-демократичних цінностей, що потребує з'ясування ціннісних орієнтацій українського населення на сприйняття відповідних моделей, форм і методів управління. Для цього запропоновано використовувати результати досліджень, що проводяться на основі застосування методик вимірювання культурних цінностей.

4. Перспективою подальших наукових розвідок за означеною темою убачаємо дослідження ціннісних очікувань українців у контексті соціально-психологічного підходу, який передбачає з'ясування базових потреб, що покладені в основу загальнолюдських цінностей і виступають вагомим чинником соціального розвитку та публічного управління.

References

1. Soroky`n P. A. Chelovek. Cy`vy`ly`zacy`ya. Obshhestvo / obshh. red., sost. y` predy`sl, A. Yu. Sogomonova. M. : Poly`ty`zdat, 1992. S. 5—24. URL : <http://www.socd.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elclosed/sorokin.pdf> (data zvernennya: 05.07.2018).
2. Filosofs`ky`j ency`klopedy`chny`j slovny`k. K. : Abry`s, 2002. 742 s.
3. Ary`stotel`. Ny`komaxova ety`ka : sochy`neny`ya : v 4 t. T.4. M. : Mysl`, 1983. 323 s.
4. Kozakov V. M. Aksiologiya derzhavnogo upravlinnya. K. : NADU, 2010. 256 s.
5. Hofstede G., Hofstede G. J., Minkov M. Cultures and Organizations. Software of the mind. Intercultural Cooperations and Its Importance for Survival. // McGraw-Hill eBooks. Geert Hofstede BV, 2010. 561 p.
6. Petrovs`ky`j P. M. Gumanitarna parady`gma v sy`stemi derzhavnogo upravlinnya : monografiya. L`viv : LRIDU NADU, 2008. 252 s.
7. Kolodij A. Ponyattya i koncepciyi demokraty`chnogo vryaduvannya yak napryamu polity`chny`x ta upravlins`ky`x doslidzhen` // Demokraty`chne vryaduvannya v konteksti global`ny`x vy`kly`kiv ta kry`zovy`x sy`tuacij : mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uch. (3 kvitnya 2009 r.) : plenar. zasid. L`viv : LRIDU NADU, 2009. S. 10—25.

8. Міль Дж. С. Індивідуальна свобода і межі суверенності індивіда / Дж. С. Міль // Лібералізм : антологія / упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – 2-ге вид. – Київ : ВД “Простір” ; Смолоскип, 2009. – С. 157–170.
9. Магун В. Жизненные ценности населения Украины в европейском контексте [Электронный ресурс] / В. Магун, М. Руднев // Політ. УА. – 2007. – 15 июля. – URL: http://ecsocman.hse.ru/data/2010/04/23/1213595564/ESS_Chп8_OK.pdf (дата звернення: 05.07.2018).
10. Грицак Я. Історія, яка (все ще має значення). Ціннісні дискурси і ціннісні зсуви у сучасній Україні [Електронний ресурс] / Я. Грицак. – URL: <http://zbruc.eu/node/43842> (дата звернення: 05.07.2018).
8. Mil` Dzh. S. Indy`vidual`na svoboda i mezhi suverennosti indy`vida / Dzh. S. Mil` // Liberalizm [Tekst] : antologiya / uporyad. O. Procenko, V. Lisovy`j. 2-ge vy`d. K. : VD “Prostir”; “Smolosky`p”, 2009. S. 157–170.
9. Magun V., Rudnev M. Zhi`znenne cennosti` naseleny`ya Ukray`ny v evropejskom kontekste // Polit.UA. 2007. 15 y`yulya. URL : http://ecsocman.hse.ru/data/2010/04/23/1213595564/ESS_Chп8_OK.pdf (data zvernennya: 05.07.2018).
10. Gry`czak Ya. Istoriya, yaka (vse shhe maye znachennya). Cinnisni dy`skursy` i cinnisni zsuvy` u suchasnij Ukraini. URL : <http://zbruc.eu/node/43842> (data zvernennya: 05.07.2018).

Гук Оксана Іванівна,

кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри державного управління, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, 79491, Україна, Львів–Брюховичі, вул. Сухомлинського, 16.

Цитування: Гук О. І. Аксиологічний підхід до формування нової управлінської культури в Україні / О. І. Гук // Вісн. НАДУ. Серія “Державне управління”. – 2018. – № 4 (91). – С. 123–129.

Стаття надійшла: 26.09.2018

Схвалено до друку: 26.10.2018

Huk, Oksana I.,

Ph.D in Philosophy, Associate Professor, Doctoral student of the Department of Public Administration, Lviv Regional Institute of Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, 16, Sukhomlinsky St., Lviv–Bryukhovichi, 79491, Ukraine E-mail: oskalych.hook@gmail.com ORCID: 0000-0002-3351-6324

Citation: Huk, O. I. (2018) [Axiological approach to the formation of a new managerial culture in Ukraine]. *Bulletin of the NAPA, Series “Public Administration”*, 4 (91), 123–129.

Article arrived: 26.09.2018

Accepted: 26.10.2018